

Бошков А. В.,

*orcid.org/0000-0002-7675-9668*аспірант 1-го року навчання за спеціальністю 035 «Філологія»,
викладач-стажист кафедри германської філології та методики владання іноземних мов
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Демчук А. І.,

*orcid.org/0000-0003-0894-1684*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології та методики владання іноземних мов
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ЛЕКСИКОГРАФІЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КОНЦЕПТУ “PANDEMIC” У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Анотація. Стаття присвячена лексикографічній інтерпретації концепту «пандемія» у сучасній англійській мові із застосуванням дефініційного аналізу. Дефініційний аналіз передбачає виокремлення основних елементарних одиниць змістового плану, з яких складається значення слова. Такий вид аналізу здійснюється на основі залучення різних типів словників, які дозволяють розкрити понятійний складник концепту. Пандемія COVID-19, характеризуючись широтою поширення та охопленням різних сфер життя людини, впливає в тому числі і на мову, що зумовлює потребу у вивченні феномена пандемії як самостійного концепту. У центрі уваги – лексема “*pandemic*”, яка вважається іменем відповідного концепту. Простежено етимологію лексеми *pandemic*, яка вперше була застосована у 1660-х роках і походить від грецького слова *pan-demos*, що використовувалась у значенні “affecting everyone”. На основі етимологічних даних було встановлено, що іменник *pandemic* є дериватом однойменного прикметника, який уперше почав використовуватись з 1853 року.

Проаналізовано дефініції лексеми «*pandemic*» у 10 тлумачних, 1 синонімічному, 2 словниках-тезаурусах та 9 галузевих словниках. У результаті дефініційного аналізу виокремлено домінуючі семи. Виділено як спільні, так і диференційні семи лексеми «*pandemic*», що представлені у тлумачних та галузевих словниках. До спільних сем належать: *disease, epidemic, widespread, affects the population*. Щодо диференційних сем, то сема *outbreak* була виявлена лише у визначеннях, представлених у тлумачних словниках, та дозволяє виокремити таку ознаку концепту, як раптовість виникнення. Сема *pathogenic agents* трапляється у визначеннях лише у медичних словниках та вказує на наявність патогенних збудників хвороби, яка викликає пандемію. Виявлені семи дозволили виокремити такі змістові конституенти концепту “*pandemic*”, як наявність хвороби, що спричинена вірусом та характеризується певними симптомами; розповсюдженість на великій території; висока контагіозність (ураження великої кількості людей); раптовість виникнення; патогенний характер.

Ключові слова: концепт, пандемія, дефініційний аналіз, лексикографічна інтерпретація, сема.

Постановка проблеми.

Сучасний стан розвитку лінгвістики велику увагу приділяє дослідженню проблеми мовної концептуалізації дійсності,

серед яких неабияку актуальність набуває вивчення концептів як одиниць лінгвокультури. Виявлення концептів, дослідження їхньої структури та змісту, їх лексикографічна інтерпретація піддаються аналізу через залучення словникових дефініцій, представлених у різних типах словників, як тлумачних, так і галузевих. Узагальнення словникових даних, взятих з різних типів словників, є важливим етапом для побудови понятійного складника концепту [1].

Пандемія COVID-19, яка розпочалась наприкінці 2019 року, стала однією з найбільш обговорюваних проблем у світі за останні 2 роки. Її вплив відчувається практично у всіх сферах людського життя: торгівлі, економіці, туризмі, авіаполученні, системі охорони здоров'я, освіті тощо. Розповсюдження пандемії, її вплив на всі сфери життя людей не могли не торкнутися і мови, все це вказує на важливість цього явища, що дає змогу розглядати його як самостійний концепт. У зв'язку з цим актуальним видається дослідження мовних засобів репрезентації концепту “*pandemic*”, вивчення лексикографічних джерел з метою виокремлення його змістових конституентів. Тому об'єктом нашого дослідження є концепт “*pandemic*”, а предметом – лексикографічна репрезентація понятійного складника концепту “*pandemic*”.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню концептів присвячено праці багатьох учених. Зокрема, Г.І. Капніна досліджувала концепт як поняття лінгвокультурології [2]. Вчені Я.В. Фіклістова, Л.Г. Гаркуша вивчали поняття концепту як одиниці картини світу [3]. Е.В. Розвод розглядала вербалізацію концепту “*sun*” на матеріалі американського варіанту англійської мови [4]. Дослідниця Л.В. Строченко зосереджувала увагу на дослідженні концепту “*genius*” в англійській науковій картині світу [5]. О.П. Лисицька розглядала засоби репрезентації концепту «злочин» у наївній картині світу [6].

Дослідженню концептів із застосуванням дефініційного аналізу також присвячено багато лінгвістичних праць. Зокрема, дослідники А.А. Гетман, Н.В. Гуменна, Л.В. Мунтян, Н.І. Михайлов, І.Л. Перестороніна, Є.Т. Тунева, О.С. Сиротін вважають дефініційний аналіз провідним методом дослідження понятійного складника концепту [7; 8; 9; 10; 11; 12]. О.В. Ладика розглядала мовну

репрезентацію концепту “duty”, застосовуючи лексикографічні джерела для вивчення змісту досліджуваного концепту [13]. Н.В. Гасюк та О.М. Пуш фокусували увагу на дослідженні концепту “system” у мовній картині світу, залучаючи дефініційний аналіз для побудови лексико-семантичного поля досліджуваного концепту [14]. Л.Л. Баранова та Л.Ф. Мішина вивчали вербальне відображення концепту в понятійній та мовній картинах світу британців, спираючись на дані словникових дефініцій [15]. І.М. Матіяш-Гнедюк зосереджувала увагу на дослідженні понятійного складника концепту у діахронічному аспекті [16]. Вчений В.М. Смаглій досліджував концепт “word” у наївній картині світу, послуговуючись для аналізу концепту різними типами словників, як тлумачними, так і філологічними [17]. У своєму дисертаційному дослідженні Е.В. Розвод стверджує, що «на сучасному етапі розвитку мовознавства дефініційний аналіз є необхідним інструментом для вивчення структури концепту, завдяки якому можна визначити семантичну структуру вербалізаторів концепту та порівняти значення лексичних одиниць» [4, с. 87].

Незважаючи на наявність великої кількості праць, присвячених цій проблематиці, досі не було здійснено жодної спроби провести дефініційний аналіз концепту “pandemic” з метою виокремлення його основних змістових конститuentів.

Отже, метою статті є дефініційний аналіз та виокремлення основних змістових конститuentів концепту “pandemic”.

Виклад основного матеріалу.

На сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки наявні різні способи та методики дослідження концептів. Серед найбільш вживаних виокремлюють: дефініційний аналіз лексичних одиниць, контекстуальний аналіз, пареміологічний аналіз, етимологічний аналіз, інтерв'ювання, компонентний аналіз та інші [18; 19]. Ці види аналізу можуть використовуватись як окремо, так і як етапи дослідження концептів.

Одним з актуальних методів дослідження концептів у лінгвістиці є дефініційний аналіз лексичних одиниць. Дефініційний аналіз передбачає виокремлення у словникових тлумаченнях елементарних одиниць змістового плану, з яких формується значення слова [20, с. 71]. На думку Л.В. Мунтян, словникові дефініції є «достовірним джерелом отримання інформації про змістову структуру слова» [9, с. 109].

Дефініції в різних словниках відображають лише окремі істотні значення, а найбільш повний лексикографічний опис здійснюється на основі сукупності дефініцій різних словників, які доповнюють один одного [1]. Отже, узагальнення словникових дефініцій з різних типів словників дає змогу виокремити найбільш значущі змістові конститuentи концепту.

Матеріалом дослідження слугували дані тезаурусів [21; 22], етимологічних [23; 24; 25; 26], тлумачних [27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36], синонімічних [37], а також галузевих словників [38; 39; 40; 41; 42; 43; 44; 45; 46] загальною кількістю 26 джерел.

Початковим етапом дослідження концепту є звернення до етимологічних словників англійської мови, що зумовлено необхідністю проаналізувати семантику лексеми *pandemic* у діахронії:

“*pandemic* – *adj.* widely epidemic – *formed with adj. suff.* – *ic.* from Late Latin *panđemus*, from Greek *panđemos* *pertaining to all the people*, from *παν-* (*pan-*) and *δῆμος* ‘*people*’. See *demos*.

Derivatives; pandemic, n., pandemic-ity” [24]. Важливо зазначити, що у всіх етимологічних словниках дається значення лексеми *pandemic* як прикметника. Перші згадки іменника *pandemic* датуються 1853 роком, яке використовувалось як дериват від однойменного прикметника *pandemic*, виступало у словосполученні *pandemic disease* [23; 42].

Вперше застосування лексеми *pandemic* датується 1660 роками «1660-s, from Gk. *panđemos* “*pertaining to all people*”, from *pan-* “*all*” + *demōs* “*people*”. *Modeled on epidemic*” [23], яке використовувалось у значенні “*affecting everyone*”.

Лексема *pandemic* використовувалась як синонім до лексеми *epidemic* до початку XIX століття. Так, у Вебстерському словнику 1828 року *pandemic* тлумачиться як “*incident to a whole people: epidemic*” [25]. А лексема *epidemic* вживалась як загальноприйнятий термін на позначення як пандемії, так і епідемії. Однак розвиток суспільства, науки, медицини, поява нових пандемій (передусім, пандемії холери (1831–1832), пандемії грипу (1889)) сприяли формуванню *pandemic* як самостійної лексичної одиниці.

Отже, отримані дані з етимологічних словників дозволили простежити історію становлення концепту «pandemic», який походить від давньогрецького слова *panđemos*, яке використовувалось у значенні «*affecting everyone*».

Розглянемо дефініції лексеми *pandemic*, які були відібрані з 10 тлумачних словників, 1 синонімічного та 2 тезаурусів. У ході аналізу дефініцій було виокремлено домінантні семи лексеми *pandemic*. Так, сема *disease* є домінантною у дев'яти словникових дефініціях:

– “*pandemic* – *an illness or disease that affects the population of a very large area: the virus that caused the deadly Spanish flu pandemic in 1918*” [28].

– “*pandemic* – *of a disease affecting a whole country or the whole world*” [30].

Для такої лексеми домінантними є семи *disease, large area*, а також уточнювальні семи “*the virus that caused the deadly Spanish flu pandemic in 1918*”, що сприяє розширенню значення лексеми, завдяки підкріпленню прикладом уже раніше існуючої пандемії.

Сема *epidemic* була виокремлена тільки у синонімічних та тезаурусних словниках:

– “*pandemic* – *an epidemic ranging over a whole country or the whole world*” [37, р. 544];

– “*an epidemic that is geographically widespread; occurring throughout a region or even throughout the world*” [22].

На основі виділених сем “*disease*” та “*epidemic*” можна виокремити таку ознаку концепту, як «наявність хвороби, що спричинена вірусом та характеризується певними симптомами».

Сема *widespread*, що вказує на просторові рамки розповсюдження хвороби, наявна у чотирьох дефініціях:

– “*pandemic* – *n med. (of) a disease which is widespread over a large area or among population*” [29];

– “*pandemic* – *a widespread occurrence of an infectious disease over a whole country or the world at a particular time*” [34].

Домінантними семантичними компонентами в такому визначенні є “*infectious disease*», «*over a whole country or world*”. Автори словника вказують на наявність саме інфекційного захворювання, яке є причиною пандемії. Відбувається конкретизація значення лексеми.

Наступна за частотністю сема *outbreak* зустрічається у двох словникових дефініціях:

- “*pandemic – widespread outbreak of disease*” [32].
- “*pandemic – an outbreak of such disease*” [33].

Слід звернути увагу на дефініції, що пропонує Webster’s Third New International Dictionary: “*pandemic – of or pertaining to all the people; med. affecting the majority of people in a country or a number of countries: everywhere epidemic*” [35]. Така дефініція лексеми *pandemic* відрізняються від попередніх. Так, у першому лексико-семантичному варіанті ми вбачаємо наявність домінуючої семантики “*pertaining to all the people*”. Медичне тлумачення такої лексеми зводиться до визначення “*pandemic*” як “*everywhere epidemic*”, яка охоплює більшість країн.

Звернемося до розгляду дефініції “*pandemic*” у галузевих словниках. У ході аналізу галузевих словників загальною кількістю 9 найменувань були виокремлені такі домінуючі компоненти: *disease, epidemic, wide geographical area, affects the population*. Так, сема *disease* трапляється у дефініціях, поданих у двох словниках:

– “*pandemic – a medical term applied to a disease that occurs over a large geographical area and that affects a high proportion of the population; a widespread epidemic*” [39]. У цьому визначенні ми також виділяємо семи “*large geographical area*”, “*affects a high proportion of population*”, “*epidemic*”.

Сема *epidemic* наявна у значеннях восьми галузевих словників:

– “*pandemic – an epidemic that affects the population of a wide geographical area*” [43];

– “*pandemic – an epidemic that has spread over a large geographical area, throughout an entire country, continent or the whole world OR a widespread epidemic distributed or occurring widely throughout a region, country, continent, or globally. OR an increase in the occurrence of a disease within a large and geographically widespread population (often refers to a worldwide epidemic)*” [45].

Другою за частотністю семою, виявленою у галузевих словниках, є сема *wide geographical area*, яка наявна у чотирьох словникових дефініціях:

– “*pandemic – pertaining to a disease which has spread over a wide geographical area, perhaps due a dense population promoting the spread of it*” [38]. На основі такого визначення можна також виділити людський фактор, а саме густоту населення, що може сприяти розповсюдженню захворювання по всій території.

– “*pandemic – an epidemic that affects the population of a wide geographic area*” [43].

Слід звернути увагу на дефініцію лексеми *pandemic* у словнику Black’s Medical Dictionary: “*Pandemic – an epidemic that has spread so widely that very many people in different countries are affected. Examples include the Black Death – the epidemic PLAGUE, caused by the bacterium Yersinia pestis, that devastated European populations in the Middle Ages, killing more than a third of the people; and the INFLUENZA pandemic of 1919–20 that killed more people than did the First World War. AIDS/HIV is currently pandemic*” [42]. Домінуючими семами у такому визначенні є “*epidemic*”, “*widespread*”, “*affects many people*”. Порівняно з іншими дефініціями, представленими у медичних словниках, у цьому визначенні наявні приклади пандемій, а також виділяються збудники хвороби, що їх викликали. Вва-

жаємо за доцільне виокремити диференційну сему “*pathogenic agents*” (збудники хвороби), яка розкриває причину виникнення пандемій.

Висновки. Отже, у результаті проведеного аналізу дефініцій у тлумачних та галузевих словниках було виокремлено як спільні, так і диференційні семи лексеми “*pandemic*”. До спільних сем відносимо: *disease, epidemic, widespread, affects the population*. Диференційні сема *outbreak*, яка наявна лише у визначеннях, представлених у тлумачних словниках, дозволяє виокремити таку ознаку концепту, як раптовість виникнення. Диференційна сема *pathogenic agents*, яка трапляється лише у медичних словниках, вказує на наявність патогенних збудників хвороби, яка викликає пандемію. Наявність більш деталізованих визначень лексеми *pandemic* у галузевих словниках дозволяє виокремити важливі концептуальні ознаки, які не відображені в тлумачних словниках англійської мови, дефініції яких побудовані за принципом редукціонізму. Порівняно з тлумачними словниками в галузевих словниках відображається результат диференціації характерних ознак концепту у межах медичної науки.

Проведений дефініційний аналіз лексеми *pandemic* дозволив виділити такі змістові ознаки концепту “*pandemic*”, як: наявність хвороби, що спричинена вірусом та характеризується певними симптомами; розповсюдженість на великій території; висока контагіозність (ураження великої кількості людей); раптовість виникнення; патогенний характер.

Перспективу подальшого дослідження концепту вбачаємо в аналізі засобів вербалізації концепту “*pandemic*” у масмедійному дискурсі з метою формування більш повного переліку ознак концепту.

Література:

1. Стернин И.А. Методы исследования семантики слова. Ярославль : «Истоки», 2013. 34 с.
2. Капнина Г.И. Концепт как базовое понятие лингвокультурологии. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки*. 2017. № 1. С. 215–218.
3. Фиклистова Я.В., Гаркуша Л.Г. Понятие концепта как составляющей единицы картины мира. *Актуальные вопросы филологических наук* : материалы V Междунар. науч. конф. Казань : Издательство «Бук», 2017. С. 36–38.
4. Розвод Е.В. Вербалізація концепту SUN: лінгвокультурний аспект (на матеріалі американського варіанта англійської мови) : дис. канд. філол. наук : 10.02.04. Луцьк, 2017. 263 с.
5. Строченко Л.В. Концепт *genius* в англомовній науковій картині світу. *Записки з романо-германської філології*. 2018. Вип. 1 (40). С. 185–192.
6. Лисицька О. Концепт «злочин» та його репрезентація в наївній картині світу (на матеріалі української мови). *Південний архів. Філологічні науки* : зб. наук. пр. Херсон. держ. ун-ту. Херсон, 2018. Вип. LXXIV. С. 44–50.
7. Гетман А.А. Дефиниционный анализ лексической единицы *love* как слова-репрезентанта концепта LOVE (на материале толковых словарей английского языка). *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2021. Том 14. Выпуск 4. С. 1138–1142.
8. Гуменна Н. Дефініційний аналіз лексики TALENT на визначення ключових елементів значення. *Збірник наукових тез. “English for Specific Purposes”*. Вип. 4. С. 43–47.
9. Мунтян Л.В. Дефініційний аналіз як початковий етап концептуального аналізу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2018. Вип. 36(1). С. 109–111.

10. Михайлов Н.И. Лексикографическая репрезентация концепта “love” в современном английском языке. Журнал «Студенческий вестник». 2020. № 27 (125). Часть 1. С. 16–19.
11. Пересторонина И.Л., Тунева Е.Т. Дефиниционный анализ содержания концепта enseignant / учитель во французской лингвокультуре. *Проблемы романо-германской филологии, педагогики и методики преподавания иностранных языков*. 2020. № 16. С. 272–277.
12. Сиротін О.С. Засоби вербалізації концепту «хвороба» в англійській мові. *Науковий журнал «Міжнародний філологічний часопис»*, 2021. Т. 12, № 2. С. 33–37.
13. Ладика О.В. Мовна репрезентація концепту duty (на матеріалі англомовних лексикографічних джерел). *Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу* : збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції 19 березня 2020 р. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 33–36.
14. Гасюк Н.В., Пуш О.М. Відображення концепту “system” у мовній картині світу. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Філологія і лінгвістика в сучасному суспільстві». Херсон : Видавництво «Молодий вчений». 2018. С. 57–69.
15. Баранова Л.Л., Мишина Л.Ф. Вербальное отражение концепта ‘insularity’ как составной части понятийной картины мира британцев (на материале журнала The Economist). *Вестник Самарского университета. История, педагогика, филология*. 2021. Т. 27, № 2. С. 112–121.
16. Матіяш-Гнедюк І.М. Аналіз понятійного складника концепту Family (діахронний аспект). *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 5. Ужгород, 2018. С. 73–77.
17. Смаглий В.М. Реалізація ядерного концепту word у науковій картині світу. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2019. Том 30 (69), № 4. Ч. 2. С. 128–133.
18. Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике : учебное пособие. Москва : Высшая школа, 1991. 140 с.
19. Карасик В.И., Слышкин Г.Г. Лингвокультурный концепт как единица исследования. *Методологические проблемы когнитивной лингвистики* : сб. науч. тр. / под ред. И.А. Стернина. Воронеж : ВГУ, 2001. С. 75–80.
20. Дементьева И.Р. Дефиниционный анализ лингвокультурного концепта “generation” в английском языке. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. Тамбов : Грамота, 2015. № 8 (50): в 3-х частях. Ч. III. С. 70–73.
21. FreeThesaurus : *вебсайт*. URL: <https://www.thesaurus.com> (дата звернення: 25.09.2021).
22. The Free dictionary by Farlex : *вебсайт*. URL: <https://www.freethesaurus.com/>.
23. Harper Douglas Online Etymology Dictionary : *вебсайт*. URL: <https://www.etymonline.com> (дата звернення: 18.09.2021).
24. Klein Ernest. A Comprehensive Etymological dictionary of the English Language. Volume II L–Z, Elsevier Publishing Co. Amsterdam, London, New York, 1967. 1776 p.
25. Noah Webster. An American Dictionary of the English Language. Merriam. 1869. 1765 p.
26. The Barnhart Dictionary of Etymology / edited by Robert K. Branhart Bronx, New York : H.W. Wilson Co. 1988, 1284 p. *Вебсайт*. URL: https://archive.org/details/barnhartdictiona0000unse_i0f4/page/750/mode/2up.
27. Collin’s COBUILD Advanced Learner’s Dictionary. 8th Ed. Harper Collins UK, 2014. 5996 p.
28. Longman Dictionary of American English. Pearson Education Ltd. 2008, 2009. 1167 p.
29. Longman Dictionary of English Language and Culture with colour illustrations. Longman House : Longman Group UK Limited, 1992. 1528 p.
30. Macmillan English dictionary for advanced learners of American English. Oxford : Macmillan Education. 2002. 1658 p.
31. Meanings and Definitions of Words at Dictionary.com : *вебсайт*. URL: <https://www.dictionary.com>.
32. Merriam Webster. The Merriam-Webster Dictionary. Revised edition. Springfield : Merriam-Webster, Incorporated, 2004. 939 p.
33. Oxford Dictionary of Difficult Words. New York : Oxford University Press, 2004. 500 p.
34. Oxford English Dictionary : *вебсайт*. URL: <https://www.lexico.com> (дата звернення: 24.09.2021).
35. Webster’s Third New International Dictionary. Springfield, Mass. G. & C. Merriam company. 1930. 2620 p. *Вебсайт*. URL: <https://archive.org/details/webstersnewinter00webs/page/1554/mode/2up?ref=ol&view=theaterc.1555> (дата звернення: 11.09.2021).
36. Webster’s Online dictionary : *вебсайт*. URL: <https://www.merriam-webster.com/thesaurus/pandemic> (дата звернення: 24.09.2021).
37. Spooner Alan. Oxford Dictionary of Synonyms and Antonyms. Oxford : Oxford University Press, 1999. 572 p.
38. Biology Online Dictionary : *вебсайт*. URL: <https://www.biologyonline.com/dictionary/> (дата звернення: 11.09.2021).
39. BMA Illustrated Medical Dictionary 3rd revised edition. The British Medical Association. Dorling Kindersley, 2013. 608 p.
40. Dictionary of Medical Terms. 4th edition. A & C Black Publishers Ltd. 2004. 458 p.
41. Dorland’s Illustrated Medical Dictionary 32nd Edition. Philadelphia : Elsevier, 2012. 2176 p.
42. Marcovitch Harvey (ed.) Black’s Medical Dictionary. 42nd edition. A & C Black Publishers Limited, 2009. 789 p.
43. Melloni’s Illustrated Medical Dictionary. 4th edition. London, Informa Healthcare, 2001. 778 p.
44. Oxford Concise Medical Dictionary. 8th edition : *вебсайт*. URL: <https://www.oxfordreference.com>.
45. Patel S. V. Illustrated Dictionary of Microbiology. New India Publishing Agency. 2008. 718 p. *Вебсайт*. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=dcuOUeF5siEC&pg=PA471&lpg=PA471&dq=dictionary+microbiology> (дата звернення: 18.09.2021).
46. Webster’s New World Medical Dictionary. 3rd edition. Wiley Publishing, 2008. 470 p.

Boshkov A., Demchuk A. Lexicographical interpretation of the concept “pandemic” in the modern English language

Summary. The article studies the lexical interpretation of the concept “pandemic” in the modern English language. The research methodology is based on the definitional analysis that involves the selection of the basic elementary units which make up the meaning of the lexeme. This type of analysis is conducted on the basis of various types of English lexicographical sources and aimed at revealing the notional component of the investigated concept. The COVID-19 pandemic is characterized by the rapid spreading and great impact on various spheres of human life, including language as well. This fact determines the necessity to study this phenomenon as an independent concept.

The article focuses on the lexeme pandemic which is the name of the corresponding concept. Etymological analysis of the lexeme pandemic allows to trace its first use in the 1660s. It is derived from the Greek word *pandemos* used to mean “affecting everyone”. Etymological data prove that the noun pandemic is a derivative of the adjective of the same name, which was first registered in 1853.

The definitional analysis of the lexeme pandemic is based on the lexicographical data obtained from 10 generic dictionaries, 1 dictionary of synonyms, and 9 medical dictionaries. The analysis allows to distinguish dominant senses. Common

and differential semes of the lexeme pandemic are identified as a result of the comparative analysis of the definitions from the generic and medicine dictionaries. The common semes include: *disease, epidemic, widespread, affects the population*. Differential seme *outbreak* is registered only in generic dictionaries and foregrounds such a feature of the concept as a sudden occurrence. Differential seme *pathogenic agent*, which occurs only in medical dictionaries, indicate the pres-

ence of pathogens of a disease that causes a pandemic. The identified semes helped to single out such semantic constituents of the concept “pandemic” as the presence of a disease caused by a virus and characterized by definite symptoms; spreading over a large area; high contagiousness (affecting a large number of people); a sudden occurrence; pathogenic nature.

Key words: concept, pandemic, definitional analysis, lexicographical interpretation, seme.